

सुनकोशी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
पांग्रेटार, सिन्धुपाल्चोक
३ नं. प्रदेश, नेपाल

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय पत्र विवरण कार्यविधि,

२०७६

प्रमाणित

०६/०५/२०१९

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय पत्र विवरण कार्यविधि, २०७६

प्रस्तावना

नेपालको संविधान, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ तथा संयुक्त राष्ट्र संघले पारित गरी नेपाल सरकारले हस्ताक्षर समेत गरिसकेको अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी महासन्धि २००६ (Convention on the rights of persons with Disabilities -CRPD) को उद्देश्य, मर्म र भावना बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको परिचय पत्र विवरण कार्यविधि बनाउन वाञ्छनिय भएकोले। अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ को दफा ६१ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल सरकारले देहायको नमुना कार्यविधि जारी गरेको छ।

परिच्छेद १

प्रारम्भिक

- संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यस कार्यविधि को नाम "अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र विवरण कार्यविधि, २०७६" रहेको छ।
(२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।
- परिभाषा : विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा :
 - "ऐन" भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ (पहिलो संशोधन २०७५ समेत) सम्भन्नु पर्दछ।
 - "नियमावली" भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन २०७४ अनुसार बन्ने नियमावली सम्भन्नु पर्दछ।
 - "स्थानिय तह" भन्नाले गाउँपालिका सम्भन्नु पर्दछ।
 - "वडा कार्यालय" भन्नाले स्थानिय तहको वडा कार्यालय सम्भन्नु पर्दछ।
 - "समन्वय समिति" भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ (पहिलो संशोधन २०७५) को दफा ४२ बमोजिमको स्थानिय समन्वय समिति सम्भन्नु पर्दछ।

परिच्छेद : २

उद्देश्य, मापदण्ड

- उद्देश्य : यस कार्यविधिको उद्देश्य देहाय बमोजिम रहेका छन् : (क) विभिन्न प्रकारका अपाङ्गता भएका नेपाली नागरिकहरूको पहिचान गरी उनीहरूलाई सेवा सुविधामा पहुँच स्थापित गर्न त्यस्ता सेवा सुविधाहरूको लागि योजना निर्माण गर्न र स्थानिय तह देखि नै विभिन्न प्रकृतिका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको बर्गीकृत लगत राख्न सहज तुल्याउने

ख) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन र अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धी २००६ (CRPD) मा नेपाल सरकारले जनाएको प्रतिवद्धता बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई प्राथमिकताको आधारमा सेवा सुविधाहरु उपलब्ध गराउन सहज बनाउने ।

(ग) अपाङ्गताको प्रकृति, वांगकरण र अवस्थाका आधारमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिले पाउने सेवा, सुविधा र अवसरको प्राथमिकीकरण गर्न सहयोग गर्ने ।

४. परिचय-पत्र वितरणका मापदण्ड देहाय बमोजिम रहेका छन् : अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐनको अनुसूचीमा प्रकृतिका आधारमा अपाङ्गतालाई १० (दश) प्रकारमा वर्गीकरण गरिएको छ । अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐनको अनुसूचीमा उल्लेखित गाम्भीर्यता आधारमा गरिएको अपाङ्गताको वर्गीकरण गरी देहायका चार समूहका परिचय -पत्र वितरण गरिनेछ :

(क) पूर्ण अशक्त अपाङ्गता :

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरुलाई 'क' वर्गको परिचयपत्र उपलब्ध गराइनेछ जुन रातो रंगको पृष्ठभूमि मा जारी गरिनेछ ।

१. व्यक्तिको शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी प्रणालीहरुमा भएको क्षति र यसले त्यागको कार्यगत विचलनको अवस्था असाध्य गम्भीर भई अरुको सहयोग लिएर पनि दैनिक जीवन सम्पादन गर्न असाध्यै कठिन हुने व्यक्ति,

२. सामान्य भन्दा दैनिक क्रियाकलापहरु पनि स्वयं गर्न र अन्य व्यक्तिको सहयोग आवश्यक पर्ने, तीव्र बौद्धिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु, तीव्र रूपमा अटिज्म प्रभावित व्यक्ति, पूर्ण रूपमा श्रवण दृष्टि विहिन व्यक्तिहरु,

३. दुई वा सो भन्दा बढी प्रकृतिका शारीरिक मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षती भई सञ्चै जसो दैनिकी क्रियाकलापहरु अन्य व्यक्तिकै सहयोगमा गर्नु पर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरु,

४. निरन्तर रूपमा सघन हेरचाह (स्याहारसुसार)को आवश्यक परिरहने शारीरिक अपाङ्गता भएका व्यक्ति वा मनोसामाजिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु ।

(ख) अंति अशक्त अपाङ्गता:

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरुलाई 'ख' वर्गको परिचय पत्र उपलब्ध गराइनेछ जुन निरन्तर पृष्ठ भूमिमा जारी गरिनेछ ।

१. शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षती वा विचलन भएता पनि निरन्तर वा अधिकांश समय सहयोगी, रोभापे वा मानव प्रय प्रदर्शक आदिको सहयोगमा आफ्नो दैनिक क्रियाकलापहरु लगायत हिडडुल संचार गर्न कठिनाई हुने व्यक्तिहरु,

२. माप्यन्क पक्षघात, गेरुदण्डमा चोटपटक वा पक्षघात, हेमोफिलिया, मासपेशी सम्बन्धी समस्या वा विचलन लगायत अन्य विभिन्न कारणले शरीरको डाइ, हात, गोडा, कमर आदीले काम गर्न नसकी दैनिक आगमनको लागि द्विविधविपर प्रयोग गर्नु पर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरु ।

३. दुवै हात कुम देखी वा पाखुरा देखी मुनि पुरै नचल्ने वा गुमाएका, विभिन्न कारणले दुवै हात र गोडा गुमाएका वा नचल्ने, कम्मर भन्दा मुनिको मार्ग गुमाएका वा नचल्ने दुवै गोडा पुर्ण क्रियाशिल नभइ बैशाखीको प्रयोग गर्ने व्यक्तिहरु,

४. दृष्टिविहिन र पुर्ण दृष्टिविहिनको परिभाषा अन्तर्गत पर्ने व्यक्तिहरु,

५. संचारको लागि निरन्तर दोभाषे आवश्यक पर्ने पुर्ण रुपमा कान सुन्न नसक्ने (बहिरा) दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरु स्वयंम गर्न नसक्ने, सिकाईमा समस्या भएका बौद्धिक अपाङ्गता वा अटिज्म भएका व्यक्तिहरु, निरन्तर अरुको सहयोग लिइरहनु पर्ने बहु अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु।

(ग) मध्यम अपाङ्गता :

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरुलाई 'ग' वर्गको परिचय पत्र उपलब्ध गराइनेछ, पहेंलो पृष्ठभूमीमा जारी गरिनेछ।

१. कृत्रिम अङ्ग क्यालिपर, विशेष प्रकारका जुता जस्ता सहायक सामाग्रको प्रयोग वाट सामान्य हिडडुल लगायत दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरु स्वयंम गर्न सक्ने,

२. विभिन्न कारणले घुडामुनिको अङ्गमा मात्र प्रभाव परेको तर सहायक सामाग्रको प्रयोग नगरी पनि सामान्य हिडडुल गर्न सक्ने,

३. कुम वा पाखुरा भन्दा मुनि एक हात गुमाएका वा हात नचल्ने वा हातले गर्ने काम गर्न नसक्ने,

४. दुवै हातको हड्डी भन्दा मुनिका कम्तीमा बुढी औंला र चोरी औंला गुमाएका,

५. दुवै गोडाको कुर्कच्चा भन्दा मुनिको भाग नभएका तर सामान्य हिडडुल गर्न सक्ने,

६. मेरुदण्डमा समस्या भई ढाड कुपिएको,

७. सिकाईमा ढिलाई भएका दैनिक क्रियाकलाप स्वयं गर्न सक्ने बौद्धिक अपाङ्गता र अटिज्म भएका व्यक्तिहरु,

८. श्रवणयन्त्रको प्रयोगवाट वा ठुलो आवाज मात्र सुन्न सक्ने सुस्तश्रवण व्यक्तिहरु

९. शल्यक्रियवाट स्वरयन्त्र भिकी घाँटीको नलीवाट मात्र बोल्नुपर्ने अवस्था भएका व्यक्तिहरु,

१०. आँठ ताब्ले फाटेको कारण अस्पष्ट भएका व्यक्तिहरु,

११. वोल्दा अडिकने, शब्द वा अक्षर दोहोर्न्याउने समस्या तीव्र भएका भक्भक् व्यक्तिहरु,

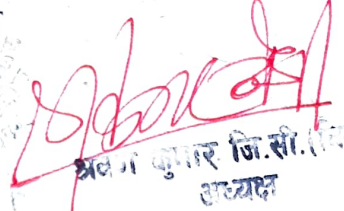
१२. तीन फिट भन्दा मुनिका होचापुडका व्यक्तिहरु,

१३. चस्मा र श्रवणयन्त्र दुवै प्रयोग गर्ने श्रवण दृष्टि विहिन व्यक्तिहरु, लेन्स वा स्पाउलीफायरको प्रयोगवाट मात्र पढ्न सक्ने न्युन दृष्टियुक्त व्यक्तिहरु,

१४. अनुवंशीय रक्तश्राव (हेमोफिलिया) सम्बन्धी समस्या भई दैनिक हिडडुलमा कठिनाई हुने व्यक्तिहरु,

१५. मानसिक वा मनोसामाजिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु

(घ) सामान्य अपाङ्गता :

प्रकाश कुमार जि.सी. (जि.सी.)
अध्यक्ष

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरूलाई 'घ' वर्गको परिचयपत्र उपलब्ध गराइनेछ जुन सेतो पृष्ठ भुमीमा जारी गरिनेछ ।

१. शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी सामान्य विचलन भएका तर दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरू स्ययम सम्पादन गर्न सक्ने

२. हात वा खुट्टा केही छोटो भएका, एक हातको हल्केला भन्दा मुनी नचल्ने वा गुमाएका, एक हातको हल्केला भन्दा मुनिका कम्तीमा बूढी औंला गुमाएका वा दुवै हातको हल्केला मुनिका कम्तीमा बूढी औंला र चौर औंला भएका व्यक्तिहरू,

३. ठूलो अक्षर पढ्न नसक्ने न्युन दृष्टियुक्त व्यक्तिहरू,

४. दुवै गोडाको सबै औंलाका भागहरू नभएका,

५. श्रवण यन्त्र लगाई ठूलो आवाज सुन्ने तर बोली स्पष्ट भएका सुस्त श्रवण व्यक्तिहरू

परिच्छेद ३

परिचय पत्र ढाँचा र समन्वय समिति

५. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको परिचय पत्रको ढाँचा देहाय बमोजिम हुनेछ ।

परिचय पत्र वाहक व्यक्तिको व्यक्तिगत विवरण स्पष्ट हुने गरी नागरिकताको प्रमाण -पत्रको ढाँचामा यस कार्य विधिको अनुसूची २ बमोजिम एकापट्टी अंग्रेजी भाषामा लेखिएको माथि दफा ४ मा उल्लेखित मापदण्ड अनुसार एक पृष्ठको परिचय पत्र गाम्भीर्यता आधारमा गरिएका चार वर्गका अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई चार फरक रङ्गमा उपलब्ध गराइनेछ ।

६. समन्वय समिति सम्बन्धी व्यवस्था देहाय बमोजिम हुनेछ : (१) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ को दफा ४२ अनुसार अपाङ्गता परिचय पत्र वितरण गर्ने समेत कार्यका लागि गाउँपालिकामा देहाय बमोजिमको स्थानिय समन्वय समिति रहनेछ :

क. गाउँपालिकाको उपाध्यक्ष वा उपप्रमुख संयोजक

ख. गाउँपालिकाको महिला सदस्य मध्येबाट गाउँपालिकाले सदस्य
तोकेको महिला सदस्य

ग. गाउँपालिका भित्रका माध्यामिक विद्यालयका प्रधानाध्यापक वा श्रोत सदस्य
व्यक्ति मध्येबाट गाउँपालिकाको अध्यक्षले तोकेको व्यक्ति

घ. गाउँ कार्यपालिकाको अध्यक्षले तोकेको स्थानिय स्वास्थ्य सदस्य
चाँकी वा अस्पतालको चिकित्सक सदस्य

ङ. स्थानिय प्रहरी कार्यालयको प्रमुख सदस्य
च. अपाङ्गता भएका व्यक्तिको हक, हित र संरक्षणको सदस्य
क्षेत्रमा स्थानीय स्तरमा कार्यरत सघ संस्थाहरू मध्येबाट सदस्य
गाउँपालिकाको अध्यक्षले मनोनित गरेको संस्थाको प्रतिनिधि

छ. गाउँपालिका भित्रका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू मध्येबाट सदस्य
समन्वय समितिले मनोनयन गरेको एक जना महिला

सदस्य सहित तीन जना

(ज) नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारको स्थानिय स्तरमा रहेका सम्बन्धीत विषय

(झ) गाउँपालिकाको उपाध्यक्ष वा उपप्रमुखले लोकेको गाउँपालिकाको कर्मचारी

(२) स्थानिय समन्वय समितिले अपाङ्गता परिचय पत्र वितरणका लागि सिफारिस गर्ने कामका साथै ऐनको दफा ४३ को (च) बमोजिम परिचय पत्र सम्बन्धी कानुनी, संरचनागत तथा अन्य सुधार गर्नुपर्ने विषयमा प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालय, महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय लगायत सम्बन्धीत निकायमा लेखि पठाउनु पर्दछ।

परिच्छेद ४ परिचय पत्र वितरण

७. परिचय पत्र वितरण प्रक्रिया देहाय बमोजिम हुनेछ :

(क) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको स्यायी ठेगाना भएको स्थानिय तहको वडा कार्यालयमा अपाङ्गता भएका व्यक्ति स्वयं निजका अभिभावक वा संरक्षकले अनुसुची १ बमोजिमको ढाँचामा परिचय पत्र प्राप्तिका लागि सबै पुष्ट्याई गर्ने कागजातहरु २ प्रति समावेश गरी निवेदन दिनुपर्नेछ।

(ख) दरखास्तमा आफ्नो नाम, स्यायी ठेगाना, उमेर अपाङ्गता खुलेको लिखित प्रमाणित प्रतिलिपि, पासपोर्ट साइजको (सम्भव भएसम्म अपाङ्गता देखिने गरी खिचिएको) फोटो, असक्तताको गाम्भीर्यता अवस्था र शरिरका अङ्गहरुले गर्ने काममा आएको समस्या वा दैनिक क्रियाकलापमा हुने सिमितताहरुको विवरण संलग्न हुनुपर्नेछ। यस प्रयोजनको लागि जन्मदर्ता प्रमाण पत्र वा नागरिकताको प्रमाण पत्र वा जग्गा धनी प्रमाण पुर्जा वा शैक्षिक योग्यताको प्रमाण पत्र वा मतदाता परिचय पत्र वा अपाङ्गताको आधारमा कुनै जागिर गरिरहेको भए नियुक्ति पत्र वा त्यो संस्थाले दिएको प्रमाण पत्र वा जि.प्र. का. मा दर्ता भएका अपाङ्गता सम्बन्धी कार्य गर्ने संघसंस्थाले गरेको सिफारिस मध्ये कुनै एक वा यस्तै विश्रस्त हुन सक्ने आधार दिने अन्य प्रमाणित लिखितलाई आधार मानिनेछ।

(ग) रित पुगी आएको निवेदनमा वडा कार्यालयले निवेदन प्राप्त भएको मितिले बढीमा ३ दिनभित्र निवेदकले पेश गरेका कागजातहरुको एक प्रति कार्यालयमा राखि वडा कार्यालयको सिफारिस सहित एक प्रति गाउँपालिकामा पठाउनु पर्दछ।

(घ) सम्बन्धीत व्यक्तिले पेश गरेको निवेदन उपर कुनै कागजात वा प्रमाण नपुगी परिचय-पत्रका लागि सिफारिस गर्न उपयुक्त नदेखिएमा सो व्यहोरा निवेदकलाई ३ दिन भित्रमा जानकारी दिनु पर्दछ।

(ङ) वडा कार्यालयले सिफारिस गर्न नसकिने भनि दिएको जानकारी निवेदकलाई चित्त नबेक्ने सुचना पाएको १५ दिन भित्रमा सम्बन्धीत स्थानिय तह समक्ष निवेदन दिन सक्नेछ।

(च) यसरी प्राप्त भएको निवेदन समेत समावेश राखि स्थानिय समन्वय समितिको बैठकमा पेश गर्नु पर्दछ। निवेदकले पेश गरेको कागजात र अन्य सम्भाव्य तथ्य प्रमाणका

ज.स. वि.स. २०७३

आधारमा निजले परिचय पत्र पाउने देखिने भनि स्थानिय समन्वय समितिले सिफारिस पत्रमा निजलाई परिचय पत्र वितरण गरी त्यसको जानकारी निवेदक तथा वडा कार्यालयलाई समेत दिन पर्दछ ।

(छ) परिचयपत्रका लागि सिफारिस गर्न कुनै कुनै कठिनाई परेमा वडा कार्यालयले चिकित्सक विशेषज्ञ वा अपाङ्गता भएका व्यक्तिका संस्थाका प्रतिनिधिसंग राय परामर्श लिन सक्नेछ ।

(ज) सामान्यतया अपाङ्गता भएका व्यक्ति स्वयंले आफ्नो परिचयपत्र बुझिलिनु पर्दछ । अति अशक्त वा पूर्ण अशक्त अपाङ्गता भएका कारणले परिचय पत्र बुझिलिन आउन नसक्ने भएमा वडा कार्यालयको सिफारिसमा परिवारको सदस्य, संरक्षक वा निजको बसोबास गर्ने स्थानिय निकायका पदाधिकारीले निजलाई बुझाउने गरी बुझिलिन सक्नेछन् ।

(झ) परिचय पत्र प्राप्त व्यक्तिहरुको वर्गीकृत लगत स्थानिय तहको कम्प्युटराइज गरी आफ्नो कार्यालयमा राखि चौमासिक रुपमा प्रदेश र संघको सम्बन्धीत मन्त्रालयमा जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

(ञ) समन्वय समितिले परिचय पत्र दिन भनि ठहर गरेका व्यक्तिलाई स्थानिय तहको कार्यालयले अनुसुची २ बमोजिमको परिचय पत्र - अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई निःशुल्क उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(ट) परिचय पत्रमा गाउँपालिका को प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतको हस्ताक्षर हुनेछ । प्रचलित कानूनको अधिनमा रही अन्य अधिकृत कर्मचारीलाई समेत अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछन् ।

(ठ) प्रत्यक्ष रुपमा देखिने वा अवलोकन गर्न सकिने शारीरिक मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षतिको हकमा परिचय पत्र प्रदान गर्ने अधिकारीले अवलोकन गरी तत्काल उपयुक्त परिचय पत्र उपलब्ध गराउनुपर्ने छ ।

(ड) प्रत्यक्ष रुपमा नदेखिने वा अवलोकन गर्न नसकिने शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षति भएका वा प्रष्ट रुपमा छुट्याउन समस्या भएका व्यक्तिका हकमा समन्वय समितिमा पेश गरी समितिको सिफारिसका आधारमा परिचयपत्र वितरण गर्नु पर्ने छ ।

८. अन्य स्थानिय तहबाट परिचय-पत्र विवरण गर्ने :

स्थानिय ठेगानामा बसोबास नभएका र विभिन्न अवरोध तथा शारीरिक वा मानसिक अवस्थाको गाम्भीर्यताको कारण आफ्नो स्थाई बसोबास भएको जिल्लामा गई अपाङ्गता परिचय पत्र प्राप्त गर्न असमर्थ व्यक्तिहरुका लागि निजको स्थायी बसोबास भएको स्थानको सम्बन्धीत स्थानिय तहबाट परिचय पत्र नलिएको सुनिश्चित भएमा दफा ५ को प्रक्रिया पूरा गरी परिचय पत्र प्रदान गरेर सम्बन्धीत स्थानिय तहलाई जानकारी गराउन सकिनेछ ।

९. प्रतिलिपि सम्बन्धी व्यवस्था :

(१) परिचय पत्र हराइ , नासइ वा विग्रइ परिचय-पत्रको प्रतिलिपि लिनु पर्ने भएमा आफ्नो स्थायी ठेगाना भएको स्थानिय तहको वडा कार्यालयमा यथार्थ विवरण र कारण खुलाई सिफारिसका लागि निवेदन दिनु पर्दछ ।

(२) वडा कार्यालयले सबै व्यहोरा बुझि निवेदकको माग मनासिव देखिएमा परिचय पत्रको प्रतिलिपि उपलब्ध गराउन प्राप्त निवेदन तथा अन्य कागजातको प्रतिलिपि वडा कार्यालयमा राखि निवेदकले पेश गरेको रांकलन कागजनत राहित सिफारिस गरी गाउँपालिका स्थानिय तहमा पठाउनु पर्दछ ।

(३) स्थानिय तहले सिफारिस सहित प्राप्त भएको निवेदन अपाङ्गताको प्रकृत अनुसार सोभै वा स्थानिय समन्वय समितिमा पेश गी समितिको निर्णय अनुसार अपाङ्गता परिचय पत्रको प्रतिलिपि निःशुल्क उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(४) प्रतिलिपिका लागि प्राप्त भएको निवेदनका बिषयमा सो परिचय पत्र बाहक व्यक्तिले पहिले प्राप्त गरेको परिचय पत्रमा हेरफेर गर्नुपर्ने देखिएमा स्थानिय सिफारिस समितिमा पेश गरी सो समितिबाट प्राप्त निर्देशन अनुसार गर्नु पर्दछ ।

१०. यस कार्यविधिको प्रतिकूल कार्य भएमा प्रचलित कानूनमा व्यवस्था भए बमोजिम सजाय हुनेछ ।

११. अभिलेख सम्बन्धी व्यवस्था :

(१) सम्बन्धीत वडा कार्यालयमा आफ्नो क्षेत्रमा भएका कुल अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु मध्ये परिचयपत्र पाएका व्यक्तिहरुको अपाङ्गताको प्रकृति र गाम्भीर्यता लगायत अन्य आवश्यक विवरण खुल्नेगरी नियमित रुपमा अध्यावधिक गरी त्यसको चौमासिक विवरण तयार गरी नियमित रुपमा आफ्नो गाउँपालिका तथा जिल्ला समन्वय समितिलाई समेत पठाउनु पर्दछ ।

(२) स्थानिय तहले परिचय तहले परिचय पत्र विवरण गरे पछि यसको जानकारी परिचय पत्र प्राप्त गर्ने व्यक्तिको स्थायी ठेगाना भएको वडा कार्यालयलाई दिईरछ ।

(३) गाउँपालिकाले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र रहेका कुल अपाङ्गता भएका भएका व्यक्तिहरु तथा अपाङ्गता परिचय पत्र पाएका व्यक्तिहरुका अभिलेख राखी त्यसको चौमासिक प्रतिवेदन प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालय , महिला , बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद - ५
विविध

१२.

विविध : १) सबै-स्थायीय तहले आ-आफ्नो क्षेत्राधिकार भित्र रहेका विकट तथा दुरगम गाउँहरूमा रहेका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि अपाङ्गता परिचय पत्र नगायतका सेवा सरल तरिकाले उपलब्ध गराउन कम्तिमा वर्षो एक पटक ती ठाउँहरूमा परिचय वितरण सम्बन्धि घुम्न शक्ति संचालन गर्नु पर्दछ ।

(२) यो कार्यविधि लागू हुनु अगाडी प्राप्त गरेको अपाङ्गता परिचय पत्र सम्बन्धित गाउँपालिकाको वृद्धाई यो कार्यविधि जारी भएको मितिले १ वर्षभित्र यस कार्यविधि बमोजिमको परिचयपत्र लिनुपर्नेछ, यस जारी भएका परिचय पत्र एक वर्षपछि स्वतः मान्य हुने छैन ।

(३) उस कार्यविधि भएको प्रावधान अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार सम्बन्धित ऐन र अन्य प्रचलित कानूनसँग बाभिएमा बाभिएको हदसम्म स्वतः अमान्य हुनेछ ।

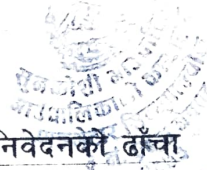
(४) अपाङ्ग परिचय पत्र विवरण सम्बन्धमा यस कार्यविधिमा उल्लेख नभएको विषयमा अपाङ्गता भएकै इतिहासका अधिकार सम्बन्धी ऐन र अन्य प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

(५) अपाङ्गता परिचयपत्र विवरण निर्देशिका, २०६५ बमोजिम भए गरेका काम कारवाही यसै कार्यविधि बमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।

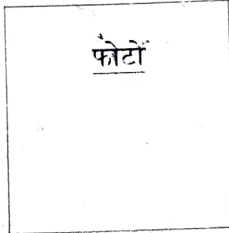
(६) अपाङ्ग परिचय पत्र विवरण निर्देशिका, २०६५ खारेज गरिएको छ ।

अनुसुची १

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय पत्र पाउनको लागि दिने निवेदनको ढाँचा

(Handwritten signature)
ब्रज कुमार ज.स.।दिनांक
०८/०८/२०७३

श्री कार्यालय प्रमुख ज्यू

मार्फत.....

..... गाउँपालिका

मिति :.....

विषय: अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचयपत्र पाउँ ।

महोदय,

म अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय पत्र पाउन योग्य भएकोले निम्न लिखित विवरण राखि परिचयपत्र पाउन यो निवेदन पेश गरेको छु । मैले पेश विवरण ठीक साँचो छ, भुट्टा ठहरेमा प्रचलित कानून बमोजिमको सजाय भोग्न मञ्जुर छु ।

१. नाम थर उमेर..... लिङ्ग

२. प्रदेश :

३. ठेगाना :

(क) स्थायी ठेगाना : पालिका, वडा नं..... टोल

(ख) अस्थायी ठेगाना : पालिका, वडा नं..... टोल

ग सम्पर्क टेलिफोन वा मोवाइल नं.

३. संरक्षक वा अभिभावकको नाम थर निवेदनको नाता.....

४. संरक्षक वा अभिभावकको टेलिफोन वा मोवाइल नं.....

५. नेपाल सरकारको परिभाषा र वर्गीकरण अनुसार अपाङ्गताको प्रकार.....

६. नेपाल सरकारको परिभाषा र वर्गीकरण अनुसार अशक्तताको आधारमा अपाङ्गताको प्रकार.....

७. शरीरको अंग , संरचना, प्रणाली आएको क्षतिको विवरण

[Handwritten signature]

प्रबन्धक वि.सी. (विज्ञान)
अध्यक्ष

८. क्षति भएपछि दैनिक क्रियाकलापमा आएको अवरोध वा समितताको विवरण

.....
.....

९. अपाङ्गताको कारण उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस

- (क) रोगको दिर्घ असर
- (ख) दुर्घटना
- (ग) जन्मजात
- (घ) सशस्त्र दन्द
- (ङ) वशाणुगत कारण
- (च) अन्य.....

१०. सहायक सामग्री प्रयोग गर्नु पर्ने आवश्यकता भएको वा नभएको : उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस (क) भएको (ख) नभएको

११. आवश्यकता भएको भए कस्तो प्रकारको सहायक सामग्रीको प्रयोग गर्नुहुन्छ

१२. सहायक सामग्री प्रयोग गर्ने गरेको वा नगरेको - उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस

- (क) गर्ने गरेको
- (ख) गर्ने नगरेको

१३. सहायक सामग्री प्रयोग गर्ने गरेको भए सामग्रीको नाम

१४. अन्य व्यक्तिको सहयोग बिना आफ्ना कस्ता कस्ता दैनिक कार्य गर्न सक्नुहुन्छ

- क)
- ख)
- ग)
- घ)
- ङ)
- च)

१५. अन्य व्यक्तिको सहयोग लिनुहुन्छ भने कुन कुन कामको लागि लिनु हुन्छ

- क)
- ख)
- ग)
- घ)
- ङ)
- च)

१६. पछिल्लो शैक्षिक योग्यता प्राथमिकता तह (घ) निम्न माध्यामिक तह

(ङ) माध्यामिक तह (च) उच्च माध्यामिक तह (छ) स्नातक तह

(ज) स्नातकोत्तर तह (झ) विद्यावारिधि तह

१७. कुनै तालिम प्राप्त गर्नु भएको भए मुख्य तालिमहरुको नाम लेख्नुहोस

[Handwritten signature]
श्रवण कुमार वि.स.स.स.
अध्यक्ष

१८. हालको पेशा :

- (क) अध्ययन (ख) कृषि व्यवसाय (ग) स्वरोजगार (घ) अध्ययन
(ङ) सरकारी सेवा (च) निजि क्षेत्रमा सेवा (ज) केही नगरेको (झ) अन्य.....

निवेदक

नाम, थर.....
हस्ताक्षर

मिति

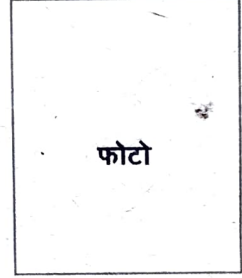
Handwritten signature and stamp in red ink.

अनुसुची २

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय पत्रको ढाँचा

नेपाल सरकार

निशाना छाप

परिचय पत्र नम्बर :
परिचय पत्र प्रकार

अपाङ्गता परिचय-पत्र

१) नाम थर

२) ठेगाना : प्रदेश.....जिल्ला..... स्थानिय तह

३) जन्ममिति ४) नागरिक नम्बर

५) लिङ्ग ६) रक्त समुह.....

७) अपाङ्गताको किसिम : प्रकृतिको आधारमा गम्भीरता

८) बाबु आमा वा संरक्षकको नाम थर:

९) परिचयपत्र वाहकको दस्तखत :

१०) परिचयपत्र प्रमाणित गर्ने :

नाम थर

हस्ताक्षर

पद

मिति.....

" यो परिचय पत्र कसैले पाउका नजिकको प्रहरी कार्यालय वा स्थानिय निकायमा बुझाईदनुहोला "

Handwritten signature and stamp: भद्रज कुमार जि.सो. (विनायक) अध्यक्ष

Annex 2

Disability Identity Card Format

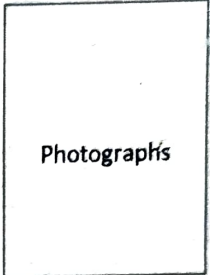
The Government of Nepal

Stamp

.....

ID Card Number:

ID Card Type :

Disability Identity Card

- 1) Full Name of Person
- 2) Address: Province District..... Local Level.....
- 3) Date of Birth 4) Citizenship Number:
- 5) Sex: 6) Blood Group.....
- 7) Types of Disability : On the basis of nature On the basis of Severity
- 8) Father Name/Mother Name or Guardain
- 9) Signature of ID card Holders.....
- 10) Approved by

Name

Signature

Designation

Date

"If somebody finds this ID card, please deposit this in the nearby police station or municipality office"

अवकाश कक्षा, वि.सं. वि.सं.
अध्यक्ष

अनुसूची ३

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय पत्रको ढाँचा

क्रम संख्या :

अपाङ्गता परिचयपत्र नम्बर परिचयपत्र को प्रकार

१) नाम थर

२) ठेगाना : प्रदेश.....जिल्ला.....स्थानिय तह वडा

३) ठेगाना म्यायी प्रदेश जिल्ला : स्थानिय तह वडा:

४) जन्ममिति : ४) नागरिकता नम्बर लिङ्ग

६) रक्त समुह ७) विवाहित वा अविवाहित:

८) बाबु/ आमा वा संरक्षकको नाम थर :

९) ठेगाना : प्रदेश.....जिल्ला.....स्थानिय तह वडा

१०) अपाङ्गता भएको व्यक्तिसँगको नाता :

११) पछिल्लो शैक्षिक योग्यता :

१२) अध्ययनरत विद्यालय वा कलेज : अध्ययन नगरेको पढाइ सकेको

१३) पेशा:

१४) अपाङ्गताको किसिम

क) अपाङ्गताको प्रकृतिको आधारमा :

ख) अपाङ्गताको गम्भीरताको आधारमा

१५) कस्ता दैनिक क्रियाकलापहरु गर्न सकिन्छ ?

१६) कस्ता दैनिक क्रियाकलापहरु गर्न सकिदैनछ ?

१७) सहायक सामग्री आवश्यक पर्ने नपर्ने आश्वयक पर्ने भए के

१८) हाल सहायक सामग्री पाएको नपाएको

१९) परिचय पत्र वाहकको प्राप्त गरेका अन्य सेवा , सुविधा

२०) परिचय पत्रवाहकलाई आवश्यक परेका अन्य सेवा सुविधाहरु